

Herinrichting De Boskamp te Epe

Natuurtoets

Habion

mei 2010
definitief

Herinrichting De Boskamp te Epe

Natuurtoets

dossier : C2111-01.006

registratienummer : ON-D20090866

versie : 02

Habion

mei 2010

definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Werkwijze	2
1.4	Leeswijzer	3
2	HERINRICHTING DE BOSKAMP	4
2.1	Ligging en karakteristiek plangebied	4
2.2	Aard van de ingreep	5
3	NATUURWETGEVING	6
3.1	Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel	6
3.2	Natuurbeschermingswet 1998	7
3.3	Flora- en faunawet	8
4	NATUURWAARDEN EN BEOORDELING EFFECTEN	11
4.1	Bronnen en werkwijze	11
4.2	Verwachte effecten ten aanzien van de natuurwetgeving	11
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vogels	12
4.2.3	Vleermuizen	13
4.2.4	Overige zoogdieren	13
4.2.5	Libellen en vlinders	13
4.2.6	Amfibieën en reptielen	14
4.2.7	Vissen	14
4.2.8	Overige ongewervelden	14
4.3	Maatregelen ter beperking van effecten op natuurwaarden	14
5	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	16
5.1	Gevolgen van inrichting volgens natuurwetgeving	16
5.2	Vervolgstappen	16
6	GERAADPLEEGDE BRONNEN	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Habion heeft het voornemen tot herinrichting over te gaan van het plangebied De Boskamp te Epe. De op de locatie bestaande bebouwing zal hiervoor worden gesloopt. Ook zal een deel van de begroeiing verdwijnen. In het plangebied zal daarna nieuwbouw plaatsvinden.

Habion en de gemeente Epe zijn verplicht in het kader van het provinciale compensatiebeginsel, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet de effecten van deze ontwikkeling op de natuur te onderzoeken. De voorgenomen werkzaamheden kunnen een effect hebben op de flora en fauna in het plangebied én in de omgeving van het plangebied. Ook kunnen er vanuit de natuurwetgeving voorwaarden worden gesteld aan de werkzaamheden.

1. Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel: worden er waarden aangetast waarvoor compensatieplicht geldt volgens de richtlijnen voor de toepassing van het compensatiebeginsel voor natuur, bos en landschap in de provincie Gelderland?
2. Natuurbeschermingswet: zijn er mogelijk significante gevolgen Natura 2000-gebieden (voorheen Vogel en Habitatrichtlijngebieden)?
3. Flora- en faunawet: worden de verbodsbepalingen voor beschermde soorten overtreden?

1.2 Doel

Deze rapportage toetst de effecten van de ingreep van de planontwikkeling in plangebied De Boskamp aan de natuurwetgeving. Er wordt aangegeven welke aspecten van de natuurwetgeving relevant zijn voor de planontwikkeling.

Deze rapportage is een quickscan. Er is gebruik gemaakt van beschikbare gegevens over natuurwaarden in en rondom het plangebied en er heeft een oriënterend veldbezoek plaats gevonden op 14 januari 2009. In deze rapportage wordt een uitspraak gedaan over de noodzaak van eventueel vervolgonderzoek en wordt een voorstel gedaan over te nemen vervolgstappen.

1.3 Werkwijze

In dit project zijn de volgende stappen te onderscheiden:

Stap 1: Inventarisatie beschermde flora en fauna

Op basis van gegevens uit literatuuronderzoek en een oriënterend veldbezoek is gekeken of er voldoende informatie is om de effecten van de herinrichting te bepalen. Tevens is gekeken welke natuurwetten en – beleidsstukken van toepassing zijn.

Stap 2: Beoordeling effecten en toetsing aan juridisch kader

Op basis van de inventarisatie is een beschrijving gemaakt van de effecten van de werkzaamheden op de beschermde flora en fauna. De effecten zijn getoetst aan het juridisch kader van de natuurwetgeving.

Stap 3: Voorstel vervolgstappen

Welke vervolgstappen nodig zijn, is bepaald op basis van de resultaten van stap 1 en 2. Hierbij is tevens beschreven welke maatregelen van toepassing zijn om de effecten op de beschermde soorten te mitigeren.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt eerst de ingreep en het projectgebied beschreven. Hoofdstuk 3 behandelt de relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke beschermde soorten in het gebied voorkomen of mogelijk voorkomen, wat de te verwachten effecten zijn en welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om deze effecten te beperken. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

2 HERINRICHTING DE BOSKAMP

2.1 Ligging en karakteristiek plangebied

Het plangebied is ongeveer 3,2 ha groot en ligt in kilometerhok 195-484. Het plangebied is in figuur 1 weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuid-, oost- en noordzijde begrensd door bebouwd gebied. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een weiland. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Epe.

Het plangebied is momenteel in gebruik als bejaardentehuis met naastgelegen seniorenwoningen. Door het plangebied loopt de Albert Schweitzerlaan. Langs deze weg staan een aantal bomen. Rond het bejaardentehuis en de naastgelegen senioren woningen liggen een aantal aangelegde groenstroken. De aanwezige vegetatie wordt hier voornamelijk gedomineerd door gras, bomen en struiken. Temidden van de seniorenwoningen in het zuiden van het plangebied ligt een aangelegde vijver. Aan de westzijde van het plangebied ten westen van de Albert Schweizerlaan ligt een stuk grasland. De westzijde van het plangebied wordt begrensd door een greppel, het zuidwesten door een watergang.

Figuur 1 Het plangebied

Foto's van de locatie

A De zuidwest zijde van het plangebied met de watergang

B De noordwest zijde van het plangebied met een deel van de bomenrij aan de Albert Schweitzerlaan

C De bebouwing in het plangebied

D De bebouwing in het plangebied

2.2 Aard van de ingreep

De planontwikkeling bestaat uit het realiseren van 70 woningen (koop en huur) en 80 zorgplaatsen.

De definitieve inrichting van het plangebied is nog niet bekend. Vooralsnog wordt aangenomen dat voor bovengenoemde ontwikkelingen het gehele plangebied opnieuw ingericht moet worden. Dit betekent dat de bestaande gebouwen gesloopt worden, de beplanting (grotendeels) verwijderd zal worden, de watergangen mogelijk gedempt of vergraven worden en dat de groenstrook aan de westzijde van het plangebied bebouwd zal worden.

Tijdens de bouw vindt mogelijk tijdelijke verstoring plaats op soorten en biotopen in én in de nabije omgeving van het plangebied. Omdat de inrichting van het plangebied wijzigt, zijn er mogelijk permanente effecten te verwachten als gevolg van bewoning, vervoersbewegingen en recreatie op soorten en biotopen in de omgeving van het plangebied.

De elementen met te beoordelen effecten zijn:

Tijdens de bouw (tijdelijk)

- transportbewegingen door voertuigen;
- inrichting en bebouwing van het plangebied;
 - het bouw- en woonrijp maken van het plangebied;
 - sloop bebouwing;
 - verwijderen beplanting;
 - dempen en/of vergraven van watergangen;
 - het aanleggen van funderingen en verhardingen;
 - het graven van geulen voor de aanleg van leidingen;
 - het bouwen van de woningen.

Deze werkzaamheden hebben vooral vernietiging als gevolg van ruimtebeslag en geluid- en lichtverstoring als gevolg van de werkzaamheden tot gevolg.

Na realisatie woonwijk (permanent)

- transportbewegingen (verkeer) door voertuigen van en naar plangebied;
- menselijke activiteiten;
- verandering van bestaande verlichting.

3 NATUURWETGEVING

Voor de toetsing van de effecten dient met verschillende wetten en beleidslijnen rekening gehouden te worden. De inrichting van het plangebied kan effecten hebben op door natuurwetgeving beschermde planten en dieren en hun biotopen. In dit kader dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

1. Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel: worden er waarden aangetast binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur?
2. Natuurbeschermingswet: zijn er mogelijk significante gevolgen voor de natuurwaarden die in de wet aangewezen zijn?
3. Flora- en faunawet: worden de verbodsbepalingen voor beschermde soorten overtreden?

In dit hoofdstuk worden de bovenstaande categorieën van wetgeving nader beschreven en is aangegeven op welke wijze getoetst moet worden.

3.1 Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel

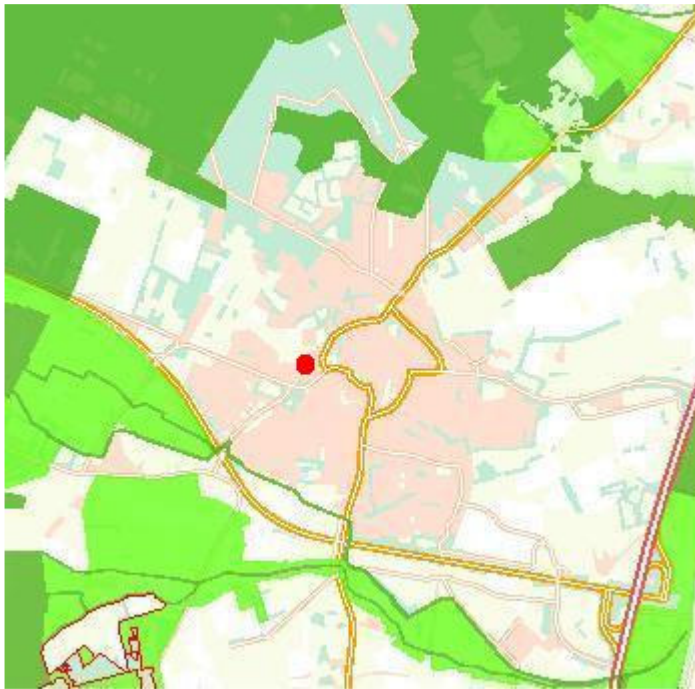
Het compensatiebeginsel vloeit voort uit het Structuurschema Groene Ruimte en is nader omschreven in 'Richtlijn compensatie natuur en bos' van de provincie Gelderland. Het compensatiebeginsel moet voorkómen dat natuur en landschap bij het ontplooiën van diverse activiteiten in het landelijke gebied er 'per saldo' op achteruitgaan. Het compensatiebeginsel kent een 'nee, tenzij-benadering': in beginsel worden activiteiten uitgesloten tenzij er sprake is van een aangetoond zwaarwegend maatschappelijk belang en door de initiatiefnemer is onderbouwd dat er geen alternatief kan worden gevonden. Vervolgens moet bekeken worden hoe de ingreep verzacht kan worden door landschappelijke inpassing en mitigerende maatregelen. Compenserende maatregelen vormen het sluitstuk van het compensatiebeginsel.

Het provinciaal compensatiebeginsel geldt niet voor alle natuurwaarden, maar is van toepassing op een aantal gebiedscategorieën. De onderstaande categorieën zijn of kunnen van toepassing zijn op het projectgebied en worden hieronder nader toegelicht:

1. Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (P)EHS;
2. natuur buiten de (P)EHS;
3. beplantingen vallend onder de Boswet;

PEHS

In figuur 2 wordt de PEHS rond het plangebied weergegeven. Het plangebied ligt op ongeveer 1 kilometer van een PEHS gebied. Gezien deze afstand en doordat het plangebied voor een groot deel ingesloten ligt binnen het bestaande bebouwde gebied zullen de effecten van de voorgenomen werkzaamheden verwaarloosbaar zijn. Omdat het plangebied of de directe omgeving geen deel uitmaakt van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur of Provinciale ecologische verbindingzones (zie figuur 2), *is voor het plangebied deze categorie van het compensatiebeginsel niet van toepassing.*

Figuur 2 PEHS en ecologische verbindingzones rond het plangebied (bron Atlas Groen Gelderland)

3.2 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is sinds 1 oktober 2005 van kracht en implementeert onder andere de Europese Vogel- en Habitatrichtlijngebieden als Natura 2000-gebieden in de Nederlandse wetgeving. Het Natura 2000 netwerk vormt de basis voor het behoud en herstel van de biodiversiteit in Europa. De Natura 2000-gebieden herbergen dan ook soorten en habitats die op Europees niveau van belang zijn, door bijvoorbeeld de functie als schakel van internationale trekroutes van trekvogels.

Voor de Natura 2000-gebieden zijn in ontwerpbesluiten instandhoudingsdoelen opgesteld. De instandhoudingsdoelen beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Op ongeveer 1 kilometer van het plangebied ligt Natura 2000-gebied de Veluwe (zie figuur 3). Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en doordat het plangebied voor een groot deel ingesloten ligt binnen het bestaande bebouwde gebied zullen geen effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de instandhoudingsdoelen van de Veluwe optreden.

Figuur 3 Natura2000-gebied rond het plangebied (bron: www.synbiosys.alterra.nl)

3.3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren in Nederland. De wet gaat uit van het *nee, tenzij- beginsel*. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Voor initiatiefnemers die activiteiten of plannen willen uitvoeren, zijn met name de 'zorgplicht' en de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet relevant.

De *zorgplicht* houdt in dat er bij de uitvoering rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De zorgplicht geldt altijd voor alle individuen van in Nederland voorkomende planten en dieren, ongeacht of de soort beschermd is en of er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Voor de in de wet opgenomen beschermde soorten gelden de volgende *verbodsbepalingen*:

- art. 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- art. 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;

- art. 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten;
- art. 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- art. 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

In een aantal gevallen is het mogelijk vrijstelling of ontheffing te verkrijgen voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 8 tot en met 12. Dit is afhankelijk van het niveau van de bescherming van de aanwezige beschermde soorten en van het type handeling. De beschermde soorten zijn te verdelen in een aantal categorieën, elk met een verschillend beschermingsniveau. In tabel 1 is een overzicht gegeven van de toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen van beschermde soorten.

Tabel 1: Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen van beschermde soorten

Categorie soorten	Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen
Tabel 1: Algemene beschermde soorten	Algehele vrijstelling van toepassing in het geval van bepaalde vormen van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
Tabel 2: Overige beschermde soorten	Vrijstelling met gedragscode of ontheffing met lichte toets – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van (de betreffende populatie van) de soort; – De activiteit moet een redelijk doel dienen.
Tabel 3: Strikt beschermde soorten	Ontheffing met uitgebreide toets – Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; – Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; de bescherming van flora en fauna en de openbare veiligheid.
Vogels	De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen e.d.), inclusief de functionele omgeving (kwantiteit, kwaliteit, bereikbaar e.d.) om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop twee uitzonderingen: – nesten van bosuil, steenuil, kerkuil, groene specht, zwarte specht en grote bonte specht zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd onder artikel 11. De lijst is limitatief, nesten van bijvoorbeeld gierzwaluwen vallen alleen tijdens de broedperiode onder het beschermingsregime van artikel 11. Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een kast voor één van bovengenoemde soorten wordt niet gezien als een overtreding van artikel 11 zolang er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft;

	– – nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten en van ransuil zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Ook hier geldt dat er voldoende nestgelegenheid aanwezig moet blijven en dat niet elk kraaiennest in een territorium gespaard behoeft te worden bij een ingreep.
--	--

4 NATUURWAARDEN EN BEOORDELING EFFECTEN

In dit hoofdstuk worden de verwachte effecten van de ingreep op de natuurwaarden omschreven en getoetst aan de Natuurbeschermingswetgeving. Ook wordt een voorstel gedaan voor maatregelen ter beperking van deze effecten.

4.1 Bronnen en werkwijze

Voor de toetsing aan de Flora- en faunawet is gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten (Flora- en Faunawet). Hierbij zijn de landelijke atlanten/verspreidingskaarten en gegevens van het Natuurloket en RAVON voor zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen gebruikt. Tevens zijn gegevens bekeken en is een oriënterend veldbezoek afgelegd.

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en de standplaatsen (planten) en biotoepen (dieren) is een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid van voorkomen van beschermde soorten in het plangebied.

Naast inzicht in het voorkomen van beschermde soorten is in dit hoofdstuk aangegeven wat de effecten van de ingreep op deze soorten zijn en welke eventuele vervolgstappen kunnen worden genomen.

4.2 Verwachte effecten ten aanzien van de natuurwetgeving

Storingsfactoren

Bij de planontwikkeling kunnen verschillende versturende factoren onderscheiden worden die mogelijk aan de orde zijn voor soorten die in of nabij het plangebied voorkomen en hiervoor gevoelig zijn. Het gaat om tijdelijke verstoring (tijdens de bouw) en permanente verstoring (het gebruik van de woningen, zie paragraaf 2.2).

- Oppervlakteverlies. Mogelijk wordt het grasland ten westen van de Albert Schweitzerlaan ontwikkeld tot woonwijk, waardoor (een deel van) het leefgebied van soorten kan verdwijnen;
- Verdroging, indien de grondwaterstand wordt verlaagd ten behoeve van de voorziene ontwikkeling kunnen gevoelige soorten in de directe omgeving schade ondervinden;
- Geluid. Tijdens de bouwwerkzaamheden zal tijdelijk een hogere geluidsbelasting plaatsvinden;
- Licht. Naar verwachting zal de lichtuitstraling zowel tijdens de bouw als na realisatie van de woonwijk iets hoger zijn dan in de huidige situatie. Deze zal voornamelijk bestaan uit straatverlichting;
- Verstoring door mensen. Tijdens de bouwwerkzaamheden zal verstoring van het plangebied zelf en de omgeving plaatsvinden door de uitvoering van werkzaamheden en de aanwezigheid van diverse machines. Na realisatie van de woonwijk zijn in de omgeving versturende effecten van mensen te verwachten van recreatieve uitloop.

Omdat het plangebied direct aansluit op de bestaande bebouwing, en omdat geen natuurgebieden in de directe omgeving liggen, wordt geen versnipperende- of barrièrewerking verwacht van de ontwikkelingen in het plangebied.

Relevante natuurwetgeving

In hoofdstuk 3 is beargumenteerd welke onderdelen van de natuurwetgeving mogelijk aan de orde zijn bij de ontwikkeling van het plangebied. Het gaat om:

- verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Hieronder is per soortgroep aangegeven of de verwachting is dat beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voorkomen. Ook worden de eventuele effecten op deze soorten beschreven en de te nemen vervolgstappen.

4.2.1 Flora

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek is het plangebied beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten. Het gehele plangebied, op het stuk weiland ten westen van de Albert Schweitzerlaan na, wordt intensief onderhouden als gazon en tuin. Hier is het voorkomen van beschermde planten uitgesloten. De beek die door het plangebied loopt is voorzien van beschoeide oevers waardoor een natuurlijke oeervervegetatie niet aanwezig is. Ook hier is het voorkomen van beschermde planten uit te sluiten. De groenstrook aan de westzijde van het plangebied is een voormalig agrarisch grasland. Ook hier zijn door het gevoerde maaibeheer en bemesting geen beschermde plantensoorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet te verwachten.

Effecten en vervolgstappen

In het plangebied bevinden zich geen plantensoorten waarvoor compensatieplicht geldt of ontheffing aangevraagd dient te worden.

4.2.2 Vogels

Voorkomen

De beplanting binnen het plangebied is geschikt voor verschillende soorten broedvogels die in stedelijk gebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelnesten in de bomen aangetroffen, maar het seizoen was niet geschikt om te kunnen beoordelen of deze in gebruik zijn.

Vogels met een vaste rust- en verblijfplaats zijn spechten, uilen en boombewonende roofvogels. Van deze soorten zijn tijdens het veldbezoek geen nesten/holen aangetroffen.

Effecten en vervolgstappen

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen (globaal lopend tussen 15 maart – 15 juli) plaatsvinden treedt er verstoring op van broedende vogels ten gevolge van de werkzaamheden. Deze verstoring is niet toegestaan, waardoor het noodzakelijk is om buiten het broedseizoen de beplanting te verwijderen.

Als gestart wordt met de werkzaamheden buiten het broedseizoen, mag wel doorgewerkt worden tijdens het broedseizoen, omdat de gebieden dan door verstoring ongeschikt zijn geraakt als leef- en/of broedgebied. Wanneer de werkzaamheden echter zo worden gepland dat vogels er in een stille periode toch kunnen gaan broeden, kunnen wel negatieve effecten op broedvogels optreden als de intensiteit van de werkzaamheden vervolgens binnen het broedseizoen weer toeneemt. In dat geval wordt de Flora- en faunawet overtreden. Hiervoor kan geen ontheffing verleend worden en de betreffende werkzaamheden zijn dan ook verboden.

4.2.3 Vleermuizen

Voorkomen

Alle vleermuissoorten vallen onder de tabel 3 van de Flora- en faunawet en zijn daarmee strikt beschermd. In de omgeving van het plangebied bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen in bomen en gebouwen. De bomenrij langs de Albert Schweizerlaan biedt gunstige omstandigheden voor vliegroutes van vleermuizen. Bovendien is bekend dat de Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger foerageren langs stads- en dorpsranden en in straten met lantaarnpalen.

Effect en vervolgstappen

Door de ontwikkeling van het plangebied kunnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen verdwijnen of worden verstoord. Bouwwerkzaamheden kunnen de potentiële vliegroutes en/of foerageergebieden langs het plangebied mogelijk verstoren. Het verwijderen van de begroeiing in het plangebied kan leiden tot een permanente verstoring.

Nader veldonderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is noodzakelijk. Als vleermuizen worden aangetroffen (ook als alleen vliegroutes door het gebied gevonden worden) moet ontheffing aangevraagd worden voor met de werkzaamheden gestart kan worden. Ook zal dan met de planning van de sloop werkzaamheden rekening gehouden moeten worden met vleermuizen.

4.2.4 Overige zoogdieren

Voorkomen

Binnen stedelijk gebied kan de Steenmarter (tabel 2-soort) voorkomen. In het plangebied wordt de Steenmarter echter niet verwacht wegens het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen. Ook andere tabel 2- en 3-soorten als Eekhoorn, Das en Boomarter worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ontbreken van geschikte biotopen. Aan de hand van de aanwezige biotopen en de geraadpleegde verspreidingskaarten wordt uitgegaan van het mogelijk voorkomen van één of meer van de volgende algemeen voorkomende (tabel 1 F&F-wet) grondgebonden zoogdieren, namelijk; Konijn, Mol, Egel en diverse muizensoorten.

Effecten en vervolgstappen

Er worden geen streng beschermde grondgebonden zoogdieren (tabel 2 of 3 soort) in het plangebied verwacht, waardoor er geen ontheffings- of compensatieverplichting geldt.

4.2.5 Libellen en vlinders

Voorkomen

Gezien de specifieke eisen die beschermde dagvlinders en libellen stellen aan hun biotoop (met name heide en venen) en het aanwezige biotoop op de locatie is het uitgesloten dat beschermde soorten dagvlinders en libellen binnen het plangebied voorkomen.

Effecten en vervolgstappen

Het voorkomen van streng beschermde libellen en vlindersoorten is uitgesloten, waardoor er geen ontheffings- of compensatieverplichting geldt.

4.2.6 Amfibieën en reptielen

Voorkomen

In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor reptielen. Deze soortgroep is nauwelijks binnen bebouwd gebied aanwezig vanwege de barrièrewerking die vanuit wegen en bebouwing uitgaat. Het open water in het plangebied kan wel geschikt zijn voor amfibieën, maar dit zullen gezien de ligging in stedelijk gebied uitsluitend algemene soorten van tabel 1 zijn als bruine kikker en gewone pad. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling.

Effecten en vervolgstappen

In het plangebied zijn geen amfibieën en reptielen te verwachten waarvoor compensatieplicht geldt of ontheffing aangevraagd dient te worden. Wel moet rekening gehouden worden met de Zorgplicht indien de watergangen langs de grens van het plangebied worden gedempt of vergraven.

4.2.7 Vissen

Voorkomen

Binnen het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig waar het voorkomen van beschermde vissen op voorhand niet uit te sluiten zijn, zoals bierpje, kleine modderkruiper en mogelijk ook beekprik. Dit geldt met name voor de beek die op de grens van het plangebied stroomt.

Effecten en vervolgstappen

Nader veldonderzoek naar de vissen is noodzakelijk indien de watergang daadwerkelijk gedempt of vergraven wordt. Geadviseerd wordt om ook amfibieën meteen mee te nemen. Indien beschermde soorten aangetroffen worden, moet een ontheffing aangevraagd worden en kan een compensatieplicht gelden.

4.2.8 Overige ongewervelden

Voorkomen

Voor overige beschermde soorten zijn geen geschikte biotopen aanwezig in het plangebied. Hierdoor zijn er geen overige beschermde of bedreigde soorten in het plangebied te verwachten.

Effecten en vervolgstappen

Voor overige soorten zijn geen vervolgstappen nodig in het kader van de flora- en faunawet.

4.3 Maatregelen ter beperking van effecten op natuurwaarden

Algemene zorgplicht Flora- en faunawet

Het is belangrijk dat bij de werkzaamheden het besef bestaat dat er een 'zorgplicht' is voor planten en dieren. Dit betekent concreet dat er bij de uitvoering van werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

In tabel 4 zijn de maatregelen aangegeven die genomen kunnen worden om de schade aan de natuur te voorkomen en/of te beperken. Een gunstige periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden is van september tot en met oktober gezien de voortplantingsperiode, broedseizoen en de winterrust van de meeste soorten.

Tabel 4 : Maatregelen die genomen worden ter minimalisering van de effecten

Ingreep	Effect	Maatregel
Bebouwen plangebied	Aantasting foerageergebied van vleermuizen	– Zorgdragen voor uitwijkmogelijkheid.
Eventuele kap begroeiing	Verstoring/vernieling vaste verblijfplaatsen en verontrusting vleermuizen Verstoring van broedende vogels ten gevolge van de werkzaamheden	– Kap buiten het voortplantingsseizoen; – Zorgdragen voor uitwijkmogelijkheid; – Begroeiing wordt zoveel mogelijk gehandhaafd (bomen en bossages). Wanneer niet mogelijk, na afronding werkzaamheden herbeplanting. – Kap buiten het broedseizoen van vogels (globaal lopend tussen 15 maart – 15 juli)
Slopen van gebouwen	Verstoring/vernieling vaste verblijfplaatsen en verontrusting vleermuizen	– Sloop buiten het voortplantingsseizoen en de periode van winterrust; – Zorgdragen voor uitwijkmogelijkheid;
Indien demping watergangen	Verdwijnen leefgebied van beschermde vissen en amfibieën	– Demping buiten het voortplanting- en overwinteringseizoen – Wegvangen van vissen en amfibieën voor aanvang van de werkzaamheden; – Demping vanaf één zijde zodat mogelijk nog aanwezige vissen en amfibieën uitwijkmogelijkheden hebben.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 Gevolgen van inrichting volgens natuurwetgeving

Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel

Het plangebied ligt niet in de Ecologische Hoofdstructuur of in of nabij gebieden met een hoge natuur- en/of landschapswaarde.

Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van Natura 2000-gebied en de werkzaamheden hebben geen effect op de instandhoudingsdoelen van de Veluwe.

Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawet zijn effecten op 1) broedvogels en 2) vleermuizen van belang bij de ontwikkeling van het plangebied. Wanneer de watergang langs de grens van het plangebied gedempt of vergraven wordt, zijn ook effecten op 3) vissen en amfibieën van belang.

- 1) Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd zijn geen problemen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot 15 juli. Ook wanneer buiten het broedseizoen wordt gestart en onverminderd wordt doorgegaan in het broedseizoen zijn geen problemen te verwachten. Wanneer de werkzaamheden echter zo worden gepland dat vogels er in een stille periode kunnen gaan broeden, kunnen wel negatieve effecten optreden als de intensiteit van de werkzaamheden weer toeneemt. In dat geval wordt de Flora- en faunawet overtreden.
In het plangebied en de omgeving kunnen vaste nest- en verblijfplaatsen voorkomen. Effecten hierop zijn niet uit te sluiten. Indien in het broedseizoen met de werkzaamheden wordt gestart, dient vooraf een nader onderzoek uitgevoerd te worden om het belang van het gebied voor vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen te bepalen;
- 2) Effecten op vleermuizen zijn niet uit te sluiten. Er is nader onderzoek nodig om het belang van het gebied voor vleermuizen te bepalen;
- 3) Indien de watergangen langs de rand van het plangebied worden gedempt of vergraven, kan dit effect hebben op mogelijk aanwezige beschermde vissen en amfibieën. Er is nader onderzoek nodig om vast te stellen of er beschermde vissen en amfibieën aanwezig zijn in de watergangen.

Verder dient er altijd rekening te worden gehouden met de Zorgplicht.

5.2 Vervolgstappen

Flora- en faunawet

Er is op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar om het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen uit te sluiten. Door de geplande bouwwerkzaamheden zouden deze soorten echter wel negatieve effecten kunnen ondervinden. Dit geldt ook voor mogelijk aanwezige beschermde vissen.

Wij bevelen aan om gericht veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen foerageerroutes en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en naar het voorkomen van vissen.

Het onderzoeksgebied dient groter te zijn dan het plangebied; de directe omgeving moet bij het onderzoek betrokken worden, omdat soorten die daar voorkomen ook effecten kunnen ondervinden van de ontwikkeling in het plangebied.

Het veldonderzoek dient uitgevoerd te worden in de periode april tot en met augustus.

Na het veldonderzoek zijn er de volgende mogelijkheden:

- als uit het veldonderzoek blijkt dat geen beschermde soorten (Flora- en faunawet) voorkomen, kan wat ecologie betreft met de werkzaamheden begonnen worden. De inventarisaties bieden dan een onderbouwing dat geen beschermde of bedreigde soorten negatieve effecten zullen ondervinden;
- als bij het veldonderzoek bedreigde soorten uit tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet worden aangetroffen, dient ontheffing aangevraagd te worden bij de Dienst Regelingen van DLG. De behandeling van de ontheffingsaanvraag kan enkele maanden duren.

6 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1992
- www.gelderland.nl
- Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV Uitgevers, Utrecht, 1997
- www.natuurloket.nl
- Provincie Gelderland, *Richtlijn compensatie voor natuur en bos*, Besluit van Gedeputeerde Staten van 2 juli 1998, Nr. 1998/64
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- Tax, M.H., *Atlas van de Nederlandse dagvlinders*, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, Vlinderstichting, 's-Gravenland/Wageningen, 1989

7 COLOFON

Opdrachtgever	: Habion
Project	: Herinrichting De Boskamp te Epe
Dossier	: C2111-01.006
Omvang rapport	: 19 pagina's
Auteur	: Jessica Reurich
Interne controle	: Dorien Grote Beverborg
Projectleider	: Bart Jansen
Projectmanager	: Mark Groen
Datum	: 25 mei 2010
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

*Ruimte en Mobiliteit
Verlengde Kazernestraat 7
7417 ZA Deventer
Postbus 927
7400 AX Deventer
T (0570) 63 93 00
F (0570) 63 93 01
E deventer@dhv.nl
www.dhv.com*